

Nr 149.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper; given Stockholms slott den 25 februari 1921.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

GUSTAF.

A. E. M. Ericsson.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Härigenom förordnas, att 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper skall erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

1. Avräkningsnota, varom i 2 § förmäles, skall, där ej nedan annorlunda stadgas, vid köp förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

a) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 60 öre, då de överlåtna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 60 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

b) vid köp av obligationer 10 öre, då de överlåtna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

dock att, där den ene kontrahenten är fondhandlare och avtalet avslutas icke för dennes räkning utan i kommission, avräkningsnotan skall förses,

c) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis med stämpel av 30 öre, då de överlåtna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

d) vid köp av obligationer med stämpel av 5 öre, då de överlåtna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Ävenledes skall, där ej nedan annorlunda stadgas, avräkningsnota vid byte förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

e) vid byte av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 30 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

f) vid byte av obligationer 5 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Med fondhandlare förstås i denna förordning solidariskt bankbolag, bankaktiebolag och fondmäklare ävensom annan, som driver sådan rörelse med fondpapper, att han på grund därav är pliktig föra handelsböcker.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1921 och äger giltighet till och med den 30 juni 1922, med rätt för Konungen att under förordningens giltighetstid, om särskilda förhållanden det påkalla, förordna om nedsättande av de i förordningen stadgade avgifter till lägst de belopp, varmed avgifter i motsvarande fall utgingo enligt förordningen den 15 augusti 1913 om ändrad lydelse av 3 § i ovannämnda förordning den 6 november 1908.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1921.*

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL,
statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST,
HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON.

Tillförordnade chefen för finansdepartementet, statsrådet Ericsson
anförde:

Historik.

Genom beslut vid 1908 års riksdag antogs Kungl. Maj:ts förslag om införande av en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper. Skatten bestämdes härvid — med sänkning av de i propositionen föreslagna skattesatser — att utgå vid direkta försäljningar av aktier och banklotter med 20 öre, då de överlåtna aktiernas eller banklotternas sammanlagda värde icke överstege 200 kronor, och därutöver 20 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor, samt vid direkta försäljningar av obligationer med 10 öre, då de överlåtna obligationernas sammanlagda värde ej överstege 200 kronor, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor; vid byte till hälften av dessa skattesatser. Förordningen i ämnet utfärdades den 6 november 1908 (nr 129).

Nämnda skattesatser blevo gällande till år 1913, då riksdagen i anledning av väckt motion beslöt höja de vid direkta försäljningar av aktier och banklotter utgående fondstämpelavgifter till 30 öre, då de överlåtna aktiernas eller banklotternas sammanlagda värde icke överstege 200 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor. Beträffande försäljning av obligationer förblevo skattesatserna oförändrade. För byte reglerades skattesatserna så, att de fortfarande kommo att utgöra hälften av de för köp gällande. Förordning i ämnet utfärdades den 15 augusti 1913 (nr 191).

I den motion, som föranledde ovannämnda förändring av den dittills vid direkta försäljningar av aktier och banklotter utgående stämpel-skatten, hade yrkats femdubbel förhöjning av densamma.

Vid 1917 års riksdag beslöts, på förslag av Kungl. Maj:t, en fördubbling av de vid respektive köp och byte av aktier, lotter samt andels- och delaktighetsbevis då gällande skattesatser, varefter författning utfärdades den 30 mars 1917 (nr 101). Förhöjningarna skulle gälla till dag, som av Konungen bestämdes, dock ej längre än till den 1 april 1918.

De sålunda bestämda förhöjningarna föreslogos av Kungl. Maj:t genom proposition, nr 39, till 1918 års lagtima riksdag att gälla jämväl för tiden efter den 1 april 1918 till dag, som av Kungl. Maj:t bestämdes, dock ej längre än till den 1 april 1919. Förslaget blev av riksdagen antaget, och förordning i ämnet utfärdades den 12 mars 1918 (nr 123).

Uti en till 1918 års urtima riksdag avlåten proposition, nr 25, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för överlåtelse av samtliga här ifrågakvarande värdehandlingar fastställa dubbelt så höga stämpelavgifter som i sistberörda provisoriska förordning. Det vid propositionen fogade författningsförslaget, som avsågs skola gälla från och med den 20 november 1918 till dag, som av Konungen bestämdes, dock ej längre än till den 1 juli 1919, innebar dessutom en höjning från 5 till 10 öre av den i 3 § 2 mom. i 1908 års förordning upptagna minimiavgiften vid vissa avtal om köp eller byte av fondpapper i utlandet. Vid ärendets föredragning för Kungl. Maj:t den 25 oktober 1918 åberopades till stöd för förslaget särskilt angelägenheten av att under rådande förhållanden genom höjning av fondstämpeln i större utsträckning än dittills skett i statsfinansiellt syfte utnyttja denna skatteälla, vars betydelse ej finge underskattas.

Sedan riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts ifrågakvarande proposition med endast den ändring, att författningen på grund av den framskridna tiden förklarades skola gälla från och med den 1 december 1918, utfärdades i enlighet härmed den 29 november samma år förordning i ämnet (nr 911).

Med proposition den 18 februari 1919, nr 98, förelade Kungl. Maj:t riksdagen förslag avseende förhöjning av fondstämpelavgiften under ytterligare ett år eller till och med den 30 juni 1920. Berörda förslag skilde sig i sak från bestämmelserna i förordningen den 29 november 1918 därutinnan, att förslaget ej innebar någon rättighet för Kungl. Maj:t att under författningens giltighetstid låta de beslutade förhöjningarna träda ur kraft och icke heller upptog någon ändring med avseende å den i 3 § 2 mom. i 1908 års förordning stadgade minimiavgiften av 5 öre vid avtal om köp eller byte av fondpapper i utlandet. Sistberörda skiljaktighet sammanhängde därmed, att fondstämpelavgiften,

för att lättare kunna uträknas, enligt förslaget ställdes i relation till jämna hundratal i stället för, såsom förut, tvåhundratal av de överlätna fondpapperens värde.

I skrivelse den 18 mars 1919, nr 56, anmälde riksdagen, att riksdagen antagit berörda förslag, varefter Kungl. Maj:t den 26 i samma månad utfärdade förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper (nr 120).

Även vid 1920 års riksdag förelades proposition (nr 215) angående bibehållande under ännu ett år av den högre fondstämpelavgiften. I avgivet yttrande hade Svenska fondhandlareföreningens styrelse, under framhållande, att den högre stämpelavgiften visat sig inverka i hög grad menligt på såväl börsomsättningen som fondhandeln i sin helhet, uttalat önskvärdheten av att den högre stämpelavgiften avskaffades. Under åberopande av liknande synpunkter hade därpå bank- och fondinspektionen i utlåtande den 13 februari 1920 hemställt, att chefen för finansdepartementet ville föranstalta därom, att fondstämpelavgiften nedsattes, om möjligt till belopp, varmed densamma utgick före ikraftträdandet av förordningen den 30 mars 1917, eller i varje fall beträffande andra fondpapper än obligationer till belopp, varmed avgiften utgick före tillkomsten av förordningen den 29 november 1918. Statskontoret, som ävenledes hörts i ärendet, hade emellertid förklarat sig för sin del ej övertygat om att den under år 1919 inträdda minskningen i omsättningen å fondpapper i någon nämnvärd mån varit föranledd av stämpelavgiftens höjning och med hänsyn härtill av statsfinansiella skäl tillstyrkt en utsträckning för ett år av giltigheten av de högre stämpelavgiftens satserna. Chefen för finansdepartementet förklarade sig vid anmälan av ärendet i statsrådet dela de av statskontoret framhållna synpunkterna.

Propositionen bifölls av riksdagen, och förordning i ämnet utfärdades därefter den 21 maj 1920 (nr 223). Denna förordning gäller till och med den 30 juni 1921.

*Bank- och
fondinspek-
tionen.*

I skrivelse den 20 november 1920 anmodade chefen för finansdepartementet bank- och fondinspektionen att inkomma med yttrande, huruvida och i sådant fall för vilken tid bestämmelserna i sistnämnda förordning borde erhålla utsträckt giltighet. Sådant yttrande avgavs av bank- och fondinspektionen den 29 december 1920. Efter att hava åberopat sitt av mig nyss omnämnda utlåtande den 13 februari 1920 — detta finnes i huvudsak återgivet i det vid fjolårets proposition nr 215

fogade utdrag av statsrådsprotokollet, till vilket jag tillåter mig hänvisa — yttrar bank- och fondinspektionen följande:

»I själva sakfrågan är inspektionen fortfarande av samma mening som förut, nämligen att läget på fondmarknaden kräver en nedsättning av fondstämpelavgiften. I sådant avseende tillåter sig inspektionen framhålla följande.

Då dåvarande chefen för finansdepartementet i slutet av år 1916 anmodade de av honom tillkallade sakkunniga för utarbetande av förslag till börslagstiftning m. m. att inkomma med förslag i fråga om höjning av stämpelavgiften vid köp och byte av fondpapper, utgick departementschefen från, att man skulle bibehålla de huvudprinciper, vilka ursprungligen lagts till grund för fondstämpelskatten, nämligen beredande av ökade medel till statskassan samt en jämn fördelning av skattebördorna. Med hänsyn till det ökade behovet av inkomster för statsverket förordade de sakkunniga en fördubbling av den dåvarande stämpelavgiften. Men på sätt i ovanberörda skrivelse erinrats, betonade de sakkunniga därvid starkt, att även en sådan höjning kunde i tider av depression på fondmarknaden komma att bli till väsentligt hinder för kapitalplaceringen och den sunda spekuleringen. De sakkunniga föreslogo också, att stämpelförhöjningen allenast skulle bli av provisorisk natur, i syfte att man desto lättare skulle kunna återgå till de gamla stämpelsatserna, när efter den dåvarande hausseperioden depressionen på fondmarknaden inställde sig.

Då sedan i proposition till 1917 års riksdag nr 128 föreslogs höjning av stämpelavgiften i fråga i överensstämmelse med de sakkunnigas förslag att gälla till den 1 april 1918, framhölls särskilt, att anledningen till att höjningen föreslagits skola vara provisorisk var den av de sakkunniga betonade betydelsen av att fondmarknaden under depressionstider tillfördes erforderligt kapital. Inför möjligheten av en konjunkturförändring begärdes därjämte, att det skulle läggas i Kungl. Maj:ts hand att när som helst, då förhållandena kunde sådant påkalla, åter sänka stämpeln. Vad sålunda föreslagits blev ock av riksdagen godkänt.

Alltsedan dess har fondstämpelförordningen i nu omhandlade avseende haft provisorisk karaktär, och även om stämpelavgiften än en gång höjts och rätten för Kungl. Maj:t att under den av riksdagen föreskrivna giltighetstiden för bestämmelser i denna del upphäva desamma försvunnit, så har dock vid avgivandet av de senare propositionerna i denna fråga eller vid dessas behandling inom riksdagen intet förekommit, som antytt, att anledning till att stämpelförhöjningen fortfarande göras provisorisk varit någon annan än ovan angivits.

Får man alltså utgå ifrån att ovan nämnda sakkunnigas av vederbörande departementschef ursprungligen gillade mening, att en sänkning av fondstämpelavgiften borde äga rum, då en förändrad konjunktur med åtföljande depression på fondmarknaden inträdde, delats av departementschefen även då det gällt att förlänga giltighetstiden för bestämmelserna i ifrågavarande ämne — och eljest skulle ju provisoriet varit meningslöst — så lär väl ingen tvekan råda därom, att betingelserna för en sådan sänkning numera äro för handen.

Redan i sin skrivelse den 13 februari 1920 framhöll inspektionen, att fondmarknaden befunde sig i en depressionsperiod, som särskilt under senare hälften av år 1919 antagit en betänkelig karaktär. Även om vid tiden för skrivelsens avlätande någon ljusning kunde förmärkas i marknadsläget, har senare en ytterligare förändring till det sämre inträtt, och fondmarknaden befinner sig nu i ett depres-

sionsläge, vars oroväckande karaktär är så allmänt känd, att därom icke torde i detta sammanhang behöva vidare ordas.

Följande uppgifter angående omsättningen på Stockholms fondbörs under åren 1917—1920 torde emellertid till belysande av förhållandena böra anföras:

	antal aktier st.	omsättningssumma kr.
1917	2,712,750	1,320,838,417:—
1918	4,097,860	1,586,059,195:—
1919	1,877,941	526,208,133: 75
1920	1,513,215	328,387,875: 50

De skäl, som föranledde bank- och fondinspektionen att i början av år 1920 hemställa om sänkning av fondstämpelavgiften, föreligga alltså fortfarande, blott i väsentligen ökad grad.

I sitt i anledning av inspektionens merberörda skrivelse avgivna utlåtande yttrade statskontoret bland annat, att statskontoret ej blivit övertygat om, att den under år 1919 inträdda minskningen i omsättning av fondpapper i någon nämnvärd mån varit föranledd av stämpelavgiftens höjning, och att statskontoret följaktligen ansåge fondpappershandelns omfattning icke heller kunna avsevärt påverkas av en nedsättning i avgiften.

Det torde icke kunna bestridas, att omsättningsstämpeln kan göras så hög, att den lägger hinder i vägen för omsättningen, och att densamma, om den göres tillräckligt hög, till och med kan verka prohibitivt. Var gränsen går för dessa verkningars inträde, är givetvis icke möjligt att avgöra. Säkert är emellertid, att gränsen ligger på ett annat plan under en lågkonjunktur än under en högkonjunktur. Under en lågkonjunktur, då det för placering i aktier tillgängliga kapitalet är ringa och då den spekulativa rörelsen hämmas av de ökade riskmomenten och de små vinstmöjligheterna, hava omkostnaderna för kapitalplaceringen eller det spekulativa aktieförvärvet en väsentligen större betydelse än under en högkonjunktur.

Visserligen har även enligt bank- och fondinspektionens uppfattning den under år 1919 inträdda depressionen på fondmarknaden berott av andra orsaker än fondstämpelns höjd, men inspektionen är dock fortfarande av den mening, att fondstämpelns nuvarande höjd icke varit utan inverkan på aktiehandeln under denna tid. Något bevis för denna sin uppfattning kan inspektionen av naturliga skäl icke lämna, men inspektionen tillåter sig att till stöd för densamma åberopa tidigare uttalanden av Stockholms handelskammare ävensom fondbörskommittéer i Stockholm och Stockholms handels- och sjöfartsnämnd till 1913 års riksdags bevillningsutskott (betänkande nr 36, sid. 3 samt sid. 14 och följ.) samt av svenska fondhandlareföreningen (proposition nr 215 till 1920 års riksdag, sid. 7), varjämte inspektionen haft att stödja sig på en i Norge inom sakkunniga kretsar utbredd mening om den höga norska omsättningsstämpelns stagnerande inverkan på det norska börslivet.

Såsom ett särskilt skäl för stämpelavgiftens bibehållande å den högre nivån framhöll statskontoret statsverkets behov av inkomster. Enligt uppgift har statskontoret beräknat inkomsten av fondstämpelavgiften för år 1922 till 6 miljoner kronor. Ehuru det icke är troligt, att en nedsättning av stämpelavgiften med t. ex. hälften skulle medföra en minskning av statens inkomst av denna skatt med mot-

svarande belopp, vill det synas att, även om minskningen skulle bliva sådan, beloppet i fråga vore så ringa i förhållande till riksbudgetens omslutningssumma, att hänsyn knappast skulle behöva tagas därtill, därest det av annan anledning vore önskligt att stämpelavgiften nedsattes.

Det synes ock som i fråga om denna skatt hänsyn lämpligen kunde tagas till dess karaktär av konjunkturskatt, så att överskottet för högkonjunkturåren finge kompensera det lägre beloppet för depressionsår.

Bank- och fondinspektionen vill sålunda icke ifrågasätta någon beständig minskning av fondstämpelavgiften. Erfarenheten torde nämligen hava visat, att under en högkonjunktur med livlig rörelse på fondmarknaden omsättningen utan olägenhet kan bära en skatt även efter så hög beräkningsgrund som den nu gällande. Det synes därför icke kunna göras någon befogad invändning däremot, att då den nuvarande depressionen inom det ekonomiska livet övervunnits och fondmarknaden åter antagit prägeln av en annalkande högkonjunktur, stämpelavgiften sättes till enahanda belopp som nu. Det är endast för den tid, under vilken det sedan år 1919 å denna marknad rådande allvarliga läget kan komma att fortfa, som en nedsättning av stämpelavgiften synes inspektionen av behovet särskilt påkallad. Likasom 1917 års riksdag överlämnade åt Kungl. Maj:t att besluta om stämpelavgiftens nedsättning, synes därför lämpligen en sådan anordning kunna träffas, att Kungl. Maj:t erhöle befogenhet att inom en limit med den nuvarande stämpelavgiften såsom maximum sänka eller höja stämpelavgiften allteftersom förhållandena på fondmarknaden därtill gäve anledning. Lyckligast vore även, om en dylik rätt kunde förvärfvas omedelbart vid den instundande riksdagens början utan avvaktan på utgången av den provisoriska förordningens giltighetstid. Kunde en anordning av nu antydd beskaffenhet träffas, skulle anledning saknas begränsa giltighetstiden för bestämmelserna i ämnet till viss kortare tid, utan kunde då stämpelavgiftens maximum av riksdagen fastställas tillsvidare.

På grund av vad sålunda anförts får bank- och fondinspektionen hemställa, att Herr Statsrådet behagade föranstalta om dels vidtagande av åtgärder för att de nuvarande provisoriska bestämmelserna angående beloppen av fondstämpelavgiften må snarast möjligt ersättas av föreskrifter i ämnet utan begränsad giltighetstid, innefattande jämväl behörighet för Kungl. Maj:t att inom angivna gränser bestämma beloppen för nämnda avgift, dels ock, med tillämpning av de sålunda ifrågasatta nya bestämmelserna, vidtagande av en nedsättning i den för närvarande utgående fondstämpelavgiften, om möjligt till det belopp, varmed densamma utgick före tillkomsten av de provisoriska bestämmelserna på nu ifrågavarande område.»

Statskontoret, som den 20 januari 1921 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, anför: Statskontoret.

»Såsom bank- och fondinspektionen framhållit, måste det anses obestridligt, att fondmarknaden sedan åtskilliga månader tillbaka befinner sig i en depressionsperiod, som synes bliva jämförelsevis långvarig. På grund härav torde icke kunna förnekas, att den situation kan anses hava inträtt, med hänsyn vartill de åren 1917 och 1918 vidtagna förhöjningarna av stämpelavgiften vid köp och byte av fondpapper fingo endast provisorisk karaktär, och att alltså anledning föreligger att *Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 126 häft. (Nr 149.)* 2

taga i övervägande, huruvida icke en sänkning av avgiften bör under nuvarande förhållanden äga rum. Visserligen är det enligt statskontorets mening sannolikt, att en sänkning av avgiften endast skulle medföra en motsvarande minskning i statens av denna stämpelskatt beräknade inkomst utan att bereda någon avsevärt ökad livaktighet på fondmarknaden. Då emellertid inspektionen med den inblick i fondmarknadens läge, som denna myndighet torde besitta, anser en avgiftssänkning nu vara av behovet påkallad, samt den möjlighet till förbättring i fondmarknadens läge, som en dylik sänkning kan innebära, måhända ej bör lämnas oförsökt, anser sig statskontoret ej böra göra någon erinran mot att åtgärder vidtagas i det av inspektionen angivna syfte, varvid jämväl den av inspektionen föreslagna anordningen att utverka medgivande för Eders Kungl. Maj:t att inom vissa angivna gränser bestämma beloppen av ifrågavarande avgift synes vara värd beaktande.

Det torde dock böra framhållas, att en avgiftssänkning måste antagas medföra, att statens inkomst av denna skatt under innevarande år icke kommer att inflyta med beräknat belopp, vilket medför en motsvarande belastning av kassafonden, ävensom att den i inkomstberäkningen för år 1922 upptagna avkastningen av denna skattetitel torde böra undergå någon jämkning.»

*Departements-
chefen.*

Jag vill här erinra, att — såsom statskontoret jämväl antytt — vid framläggandet den 7 januari 1921 av finansplan för statsregleringen vid årets riksdag förutsattes, att höjd fondstempel komme att gälla även under år 1922, och att, i anslutning härtill, i statsverkspropositionen inkomsten av ifrågavarande stämpelmedel i enlighet med statskontorets hemställan beräknats till 6 miljoner kronor.

Det må väl vara sant, såsom av bank- och fondinspektionen med styrka framhållits och även av statskontoret uttalats, att depressionen å fondmarknaden nu är sådan, att den förutsättning, man år 1917 tänkt sig för den provisoriska förhöjningens bortfallande, kan anses hava inträtt. Situationen har emellertid sedan år 1917 i åtskilliga avseenden förändrats. Under den senare behandlingen av denna fråga torde man i själva verket hava i någon mån betraktat densamma på ett annat sätt än man gjorde år 1917. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning i ämnet borttogs sålunda vid 1919 års riksdag rätten för Kungl. Maj:t att försätta den högre stämpelavgiften ur kraft, varigenom ett hänsynstagande till eventuellt inträffande lågkonjunktur på fondmarknaden under den då antagna förordningens giltighetstid omöjliggjordes. Redan detta innebär i viss mån ett frångående av 1917 års ståndpunkt. Ännu mera pointerades detta avsteg från den gamla ståndpunkten genom 1920 års riksdagsbeslut, som fattades under rådande lågkonjunktur å fondmarknaden och icke heller medgav möjlighet att i administrativ väg sänka stämpelavgiften. Jag anser mig sålunda av ärendets behandling under de senaste åren berättigad draga den slutsatsen, att en inträffande låg-

konjunktur på fondmarknaden icke ansetts ovillkorligen böra föranleda det gällande provisoriets bortfallande.

Uppenbart är emellertid, att, om det kunde påvisas, att den högre stämpelavgiften verkligen har en avsevärd inverkan på den rådande situationen på fondmarknaden, frågan om dess sänkning måste tagas under allvarligt övervägande. Jag kan dock icke finna, att några övertygande skäl förebragts för att så skulle vara fallet. Stämpeln står ju i proportion till köpeskillingen -- när kursen på fondpapperen faller, blir stämpeln lägre. Det förefaller mig i själva verket osannolikt, att fondmarknaden skulle varit nämnvärt gynnsammare, om samtliga kurser genomgående varit t. ex. 1 procent lägre än de, som i verkligheten varit gällande. Under dylika förhållanden är det svårt att förstå, att en stämpelavgift, som i sin helhet för varje köp i regel icke uppgår till 1 procent, skulle väsentligen bidra till depressionen. Förklaringen till denna är utan tvivel att huvudsakligen söka i helt andra faktorer.

Härvid vill jag dock medgiva, att frågan kan för dagsspekulanter eller i allmänhet spekulanter på kort tid äga en viss betydelse, då dessa alltid måste räkna med ett försäljningspris, som med stämpels belopp överstiger inköpspriset samt dessutom giver påräknad vinst. På denna spekulation torde sålunda den höjda fondstämpeln kunna inverka i någon mån hämmande. För kapitalplacerare däremot måste spörsmålet hava en underordnad vikt.

Jag ber att därjämte få särskilt understryka den statsfinansiella synpunkten, som gör det betänkligt att utan synnerligen tungt vägande skäl upphöra att utnyttja de skattekällor av någon betydelse, som redan hittills anlitas.

Jag finner mig alltså böra förorda en fortsatt utsträckning för en tid av ytterligare ett år av de högre stämpelsatsernas giltighet.

Emellertid anser jag, att vissa skäl tala för en anordning, varigenom möjlighet beredes att, därest särskilda förhållanden skulle sådant föranleda, under den löpande giltighetstiden för en författning i ämnet vidtaga en sänkning av fondstämpelavgiften. Detta skulle kunna ske på den av bank- och fondinspektionen anvisade vägen, att man åter lade i Kungl. Maj:ts hand att vidtaga en dylik sänkning, en utväg, som även vunnit anslutning från statskontorets sida. För egen del har jag ansett mig böra tillstyrka en bestämmelse av dylik innebörd. Därigenom skulle ock möjliggöras en sänkning av stämpelavgiften beträffande något visst slag av fondaffärer. Jag tänker nu närmast därpå, att förslag lär vara å bane om införande av tidsaffärer å Stockholms

fondbörs samt att det gjorts gällande, att en lägre stämpelavgift för dylika affärer skulle kunna åtminstone för vissa fall ifrågasättas.

Sedan tillförordnade departementschefen härefter uppläst ett i enlighet med vad han sålunda anfört upprättat förslag till *förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper*, hemställde föredraganden, att berörda förslag måtte föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna sitt bifall, och skulle till riksdagen avlätas proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. ... vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Martin Philipson.